

Peper

betrekking tot de interne inrichting van gemeenten. Daar zijn zij zelf namelijk buitengewoon slim en autonoom in, ook omdat zij goed letten op wat elders in het land gebeurt. Bij een debat over gemeentelijke herindeling denk je wel eens dat de mensen die er wonen nooit buiten hun regio komen, maar zij blijken wel degelijk goed om zich heen te kijken.

De **voorzitter**: Ik vind dat laatste een beter argument om het niet te beantwoorden dan het eerste, in deze Kamer tenminste.

Mevrouw **Duijkers** (PvdA): Ik kan de minister volgen als hij zegt dat het een plaatselijke zaak is, maar ik zou graag van de minister weten of hij dit een positief advies zou meegeven.

Minister **Peper**: Ik zeg het ook een beetje in overdrachtelijke zin. Ik zeg wel eens dat als je één loket hebt, je vaak lang moet wachten. Ik begrijp echter wat u bedoelt. Dat is gaande. Dat heeft mijn sympathie, maar wij moeten het hier niet gaan vaststellen.

De heer **Van den Doel** (VVD): Ik heb nog een vraag die wat mij betreft een tweede termijn kan voorkomen en die ook door anderen is gesteld. Het was mij niet duidelijk hoe je de millenniumproblematiek kunt oplossen door de zaak niet in de Staatscourant te plaatsen, maar door het bij KB te doen. Mijn vraag aan de minister was heel concreet: verschijnt de Staatscourant niet op 31 december 1999? Met andere woorden: kan hij nog eens toelichten welke bijdrage die benadering levert aan de oplossing van de millenniumproblematiek?

Minister **Peper**: Ik zou het niet weten.

De heer **Van den Doel** (VVD): Ik ook niet; vandaar dat ik u de vraag stel.

Minister **Peper**: Misschien mag ik u dat schriftelijk laten weten, want de dingen die ik niet weet, kan ik moeilijk beantwoorden. Wat de millenniumproblematiek betreft zal men moeten voldoen aan de proef die overigens door collega Van Boxtel en mijzelf wordt beoordeeld. Wat blijkt – en om die reden is het amendement wel goed – is dat bij

een samenvoeging de complexiteit van met name het GBA-systeem een extra reden is om te bepleiten dat men daar wat meer tijd voor krijgt, behoudens het feit dat ik begrijp dat het millennium op 1 januari 2000 is. Die wetenschap behoort inmiddels ook tot mijn bagage.

De **voorzitter**: Ik heb gehoord dat u de vraag van de heer Van den Doel en van andere leden alsnog schriftelijk wilt beantwoorden. Mag ik u verzoeken dat ons uiterlijk maandag te doen toekomen?

Minister **Peper**: Zeker. Dat betreft die technische KB-vraag. Dat antwoord heb ik niet paraat.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een nader te bepalen tijdstip te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 13.13 uur tot 14.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het Presidium heeft een beslissing genomen over de vergaderweken en recessen in het parlementaire jaar 1999-2000.

De recessen zijn als volgt vastgesteld:

- herfstreces: vrijdag 15 oktober 1999 t/m maandag 25 oktober 1999;
- kerstreces: vrijdag 17 december 1999 t/m maandag 17 januari 2000;
- krokusreces: vrijdag 25 februari 2000 t/m maandag 13 maart 2000;
- meireces: vrijdag 21 april 2000 t/m maandag 8 mei 2000;
- zomerreces: vrijdag 30 juni 2000 t/m maandag 28 augustus 2000.

Tevens zal niet worden vergaderd op dinsdag 13 juni 2000 (dinsdag na Pinksteren).

Ik stel voor, de voor volgende week geagendeerde debatten over de Europese top en de staat van de Europese Unie samen te voegen tot één debat en de daarbijbehorende spreektijden als volgt vast te stellen:

- PvdA, VVD en CDA 20 minuten;
- D66 en GroenLinks 14 minuten;
- overige fracties 10 minuten.

Ik stel voor, woensdag 9 juni a.s. de vergadering te beginnen om 10.15 uur.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Hamer tot plv. lid in plaats van het lid Rehwinkel.

Ik stel voor, de stukken 18786, nr. 31, 20644, nr. 36, 22112, nr. 115, 25180, nr. 101, 25834, nr. 11, 26200-IV, nr. 18, en 26200-V, nr. 61 voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Mevrouw de voorzitter! Ik heb een punt dat een beetje precair is. Ik heb dat gisteren niet willen aansnijden tijdens het debat met de regering over het rapport van de enquêtecommissie vliegcrash Bijlmermeer. Ik heb uit de media begrepen dat één van de leden de voorzitter van de Kamer reeds twee weken geleden een brief heeft geschreven, waarin een soort tienpuntenplan, althans adviezen met betrekking tot het middel parlementaire enquête, is opgenomen. Ik vind dit precair, omdat dit een persoonlijke brief van dat lid van de parlementaire enquêtecommissie schijnt te zijn, die is gericht aan de voorzitter van de Kamer. Echter, op het moment dat via de media bekend wordt gemaakt dat er sprake zou zijn van adviezen met betrekking tot het instrument, denk ik dat het op zijn plaats is om hier te vragen wat de status van deze brief is en of wij op enigerlei wijze daarvan kennis mogen nemen. Helaas kan ik mij niet tot de schrijver van de brief wenden, maar wel tot degene die hem heeft ontvangen.

De **voorzitter**: In de politiek is het

Voorzitter

vrij gewoon dat je soms zegt: ik ben blij dat u het vraagt. Ik heb mij verbaasd over het feit dat gisteren niemand naar die brief heeft gevraagd, want dat zou ik zelf wel hebben gedaan. Ik heb niet de vrijheid over de inhoud van de brief te spreken, omdat ik hierover niet met de briefschrijver heb kunnen spreken, maar procedureel kan ik de Kamer het volgende zeggen.

De heer Van den Doel heeft mij een brief overhandigd, die is gericht aan de voorzitter van het Presidium. Ik heb met hem afgesproken dat die brief pas wordt verspreid, ook onder de leden van het Presidium, als de heer Van den Doel daarvoor het tijdstip aangeeft. Dat zou een tijdstip na het debat over de enquête zijn. Ik denk dat ik vandaag wel iets van hem hoor. Ik heb nog met niemand over deze brief gesproken, behalve met de secretaresse van de voorzitter van de Kamer, die tegelijkertijd secretaresse van het Presidium is. De brief ligt in de kluis en ik zou niet weten waar de sleutel van de kluis is, maar dat kan ik altijd vragen. Ik wacht daarmee tot de heer Van den Doel mij bericht heeft dat hij vindt dat er nadere actie op zijn brief moet worden ondernomen. Ik hoop dat hij dat vandaag doet. Anders zal ik hem dat in de loop van de dag vragen.

De heer **Marijnissen** (SP): Mevrouw de voorzitter! Hartelijk dank. Ik meen dat het goed is dat wij van de inhoud van die brief kennisnemen, omdat de brief schijnt te gaan over de werking van de parlementaire enquête als zodanig.

Mevrouw de voorzitter! U zei dat het u verbaasde dat gisteren niemand om die brief heeft gevraagd. Wij hebben dit wel overwogen. Wij hebben dat bewust niet gedaan, omdat dat mogelijk nieuwe ruis had opgeleverd in het debat met de regering. Mijn fractie wilde op dat moment niet dat de zaak zou worden afgeleid van de hoofdzaak. Dat is de reden waarom ik hier nu sta.

De **voorzitter**: Ik vind dat een goede verklaring en ik stel het zeer op prijs.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het Jaarverslag Nationale ombudsman 1998 (26445).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Scheltema-de Nie** (D66): Voorzitter! De Nationale ombudsman kan tevreden terugkijken aan het einde van zijn tweede termijn, tevens het einde van zijn carrière als Nationale ombudsman. Het instituut Nationale ombudsman heeft zich in zijn periode een vaste plek in ons staatsbestel weten te verwerven, zozeer zelfs dat deze grondwettelijk werd vastgelegd. Dat is geen sinecure; dat hebben we de afgelopen weken rond het referendum nog eens extra gemerkt.

Voorzitter! Een wettelijke bescherming van de naam "ombudsman" is er echter nog steeds niet. De aangehouden motie-Hoekema, waarin daarom werd gevraagd en waarop de minister heeft toegezegd dat het zou komen, heeft nog steeds niet tot concrete producten geleid. Waar is het wachten van de minister op?

Het laatste jaarverslag van deze Nationale ombudsman is een uitgelezen moment om terug te blikken. Opvallend is niet alleen dat er geen vaste commissie Nationale ombudsman meer is, maar ook dat een dergelijke commissie aanmerkelijk minder nodig is geworden, omdat geleidelijk aan de bewindsliden en de diensten de aanbevelingen van de Nationale ombudsman vrijwel allemaal zijn gaan opvolgen. Daaruit blijkt bij uitstek het gezag dat de Nationale ombudsman heeft gevestigd. Dat heeft hij dan toch maar bereikt en daar ging het ook om: een beter functionerende, zorgvuldige en klant- en burgerijgerichte overheid. Aan de minister overigens de vraag: hoe zit het met de gedachte die nog steeds rondwaart om toch nog eens een wettelijke verplichting ergens op te nemen? Hoe staat het op het ogenblik met die gedachte?

Voorzitter! Natuurlijk, het is niet alleen rozengeur en maneschijn, want nog steeds is er een fors hiaat in de competentie van de Nationale ombudsman. De competentie ten aanzien van provincies en waterschappen is volledig, maar bij gemeenten blijft het nog tobben. Slechts 38 gemeenten hebben zich bij de Nationale ombudsman aangesloten en enkele tientallen gemeenten hebben een eigen klachtenvoorziening. De overige hebben gewoonweg nog geen externe klachtenvoorziening. Dat is

niet alleen de minister, maar ook D66 een doorn in het oog. Het gaat toch niet aan dat in een beschaafd land als Nederland in het merendeel van de gemeenten de burgers nog geen externe klachtenvoorziening hebben. Daar komt nog bij dat de interne klachtenregeling van de Algemene wet bestuursrecht haar beslag zal gaan krijgen. Daardoor wordt de noodzaak van een externe klachtenbehandeling nog pregnanter; een externe klachtenvoorziening is immers een noodzakelijke complement van de interne. Verwacht de minister overigens dat de interne klachtenbehandeling tot een vermeerdering of juist tot een vermindering van externe klachten zal leiden? Graag verneem ik zijn oordeel daarover, waarbij ik tevens vraag of daarnaar al gericht onderzoek is gepleegd.

Met de brief van 15 februari heeft de minister de achterblijvende gemeenten aangeschreven, terecht. Maar wat is het resultaat? Hoevele hebben zich nu opgegeven voor intrede op 1 januari 2000? De D66-fractie acht het nu zo langzamerhand tijd geworden om verder te gaan en alle gemeenten ertoe te verplichten dat zij uiterlijk per 2001 een externe klachtenvoorziening hebben, hetzij een eigen gemeentelijke, hetzij een intergemeentelijke of de Nationale ombudsman. Onze motie van 28 augustus 1997 drong al aan op een stappenplan. Nu is het twee jaar later. Gemeenten hebben naar ons oordeel nu lang genoeg kunnen nadenken en ik overweeg dan ook om op dit punt in tweede termijn zo nodig een motie in te dienen.

De Nationale ombudsman wijst er terecht op dat in de nota Juridisering in het openbaar bestuur niet over de Nationale ombudsman wordt gesproken. Op zich heeft hij daarmee een punt, want ontegenzeggelijk kan een goede klachtenbehandeling niet alleen bijdragen aan herstel van vertrouwen in de overheid, maar zou deze er ook toe kunnen leiden dat een gang naar de rechter minder noodzakelijk wordt en dat is iets waar we op zich vóór zijn. Maar dan moeten wij inderdaad de Nationale ombudsman wel bij deze juridiseringsdiscussie betrekken.

Zoals altijd is de financiering een heet hangijzer. De Nationale ombudsman is niet tevreden met de huidige wijze van financieren. Aan de minister de vraag of het verschil van